

izhaja vsak četrtek
in velja s poštnino vred
in v Mariboru s pošilja-
njem na dom
za celo leto 3 gld. — kr.
„ pol leta 1 „ 60 „
„ četrt leta — „ 80 „
Naročnina se pošilja
opravištvu v škofljsk.
poslopju (Bischofshof.)
Deležniki tisk. društva
dobivajo list brez po-
sebne naročnine.

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Posamesne liste
prodaja knjigar Novak
na velikem trgu
po 5 kr. — Rokopisi
se ne vračajo, nepla-
čani listi se ne spre-
jemajo. —

Za oznanila se pla-
čuje od navadne vrstič-
ce, če se natisne en-
krat 8 kr., dvakrat 12
kr., trikrat 16 kr.

Nov napad na življenje nemškega cesarja Viljelma I.

Še ni preteklo mesec dni, odkar je 21letni klamfarski delavec Hödl nemškega cesarja z revolverjem na ulici napal, in že se je našel drug človek, ki je ravno tam, skoro na istem mestu, hotel Viljelma I. umoriti, kakor kako zver. V nedeljo 2. junija popoldne ob 3. uri se je Viljelm I. peljal na sprehod, ko nagloma iz 2 nadstropja hiše št. 18 2krat zaporedom puška pokne. Prvi strel ni zadel, drugi pa je cesarju 32 velikih svinčenih zrn, kakoršni lovcem rabijo za streljanje na srne, t. j. precej debelih šreteljnov, vsipal v levo lice do očesa, v čeljust, vrat, levo ramo in hrbet. Zadeti cesar skoči kvišku močno zakričaje: „Jezus, moj up“ toda ravno tako hitro padne nazaj na svoj sedež ves krvav. Kočijaž se med tem cesarju posadi na levo stran in se urno z ranjenim in omedlevajočim vladarjem odpelje do vrat kraljevskega dvora, kder so možki cesarja raz voza zdignili in v posteljo prenesli. Poklicani vračniki so takoj bili pri rokah, so pa spoznali, da cesar ni prenevarno ali na smrt ranjen. Do sedaj so mu 32 svinčenih zrn izkopalili in izrezali, kar ranjencu dela veliko bolečin in se je bati, da 81letni starec vendar preveč oslabi in umerje. Zato so tudi hitro sina naslednika telegrafično pozvali iz Angleškega, kder je potoval. Tudi Bismark se je takoj podal v Berlin, ministri zaporedom zborujejo, vojaki v kosarnah so zbrani, ves Berlin je iznemirjen in razdražen.

Kdo je pa bil predrzni človek, ki je storil ta strahoviti napad na cesarja, ki je še nedavno komaj ušel posilnej smrti na istem mestu? Kdo je, ki hoče starega kralja in cesarja, osnovnika nove Nemčije, po sili imeti mrtvega? Morebiti je eden izmed preganjanih katoličanov, ali morebiti pripada k spridenim in vsled liberalnega izsesavanja obupnim delavcem, ki v socijalističnih zijakih in kričačih pozdravljajo svoje zveličarje? Ni ne prvo ne drugo! Morivec ni katoličan, ni delavec, ampak premožen in izobražen lutrovec, rojen iz

precej imenitne rodbine. Mati vdova je omožena z nekim majorjem, dva njegova brata sta oficirja, najmlajši pa je še v šolah. On sam se imenuje Eduard Nobiling. Bil je rojen 10. aprila 1848. v Poznanskem; je torej 30 let star. Obiskoval je gimnazijo in visoke šole v Halle in Lipskem, kder je l. 1876. postal doktor modroslovja ali filozofije. Nekaj časa je imel službo pri ministerstvu za poljedelstvo v Draždanih, pred 2 letoma se je preselil v Berlin, 1. januarja letos nastanil v hiši št. 18. v ulici blizu kraljevskega dvora in se je 8 dni pripravljal na zavrtni napad na cesarja. Spravil si je mnogo orožja, med njim tudi dobro puško dvocevko, katero je 2. junija res sprožil na svojega vladarja. Ko bi bil malo više nastavljen, ves strel bi cesarju bil v glavo zagnal in ga brez dvombe usmrtil. Kmalu potem, ko se je po ulici razneslo, da je cesar bil napaden in ranjen, so ljudje: možki, ženske, policaji, vojaki dli v hišo, iz katere je puška poknila. Zaprta vrata so brž vlomljena in morivec zasačen, ki se je pa z revolverjem močno branil in več ljudi poškodoval. Naposled je hotel sam sebe ustreliti, toda vsled rane, katero mu je eden izmed policajev z sabljo na lice vsekal, bil je že nekoliko omamljen in se je samo v levo oko zadel; 2 krogli ste v glavi obtičale. Na smrt ranjenega so potem na sodnijsko odnesli. Tukaj so ga najvišji državni sodniki izpraševali. Ko so ga vprašali, ali je res hotel cesarja ubiti, jim je rekel, da je to njegova trdna in dobro premišljena volja bila. Rekel je tudi, da se mu za obstanek države celó potrebno zdi, ako se nemški cesar hitrej ko mogoče iz sveta spravi. Zavzeti sodniki so še dalje izpraševali, a trdovratni človek jim ni odgovoril več, nego: „zakaj sem še nadalje cesarja hotel ubiti, to je moja reč, za menoj pridejo drugi“. To so bile njegove zadnje besede, kmalu potem je govorico zgubil in zdravniki trdijo, da ne more dolgo več živeti.

Zadnje besede morivčeve so res strašne in znameniti. Kažejo namreč na zaroto zoper nemškega cesarja in opravičujejo ugibanja tistih, ki

mislijo, da je ta napad odgovor freimaurerjev na besede, katere je stari cesar nedavno spregovoril k ministrom: „skrbite, da ljudstvo vere popolnem ne zgubi“. To je tem verjetniše, ker je dopričano, kako freimaurerji svoje izneverjence sami na smrt obsojajo in po soudih, ki so po žrebu za to bili odločeni, umoriti dajejo. Nepokorni taki morivci so v nevarnosti od drugega freimaurerja umorjeni biti. Sedaj pa je tudi znano, da je nemški cesar že od mladih let freimaurer, tudi jegov sin in vsi principi njegove rodbine so freimaurerji in ravno freimaurerstvu se ima kraljevska pruska rodbina zahvaliti, da je Avstrijo premagala, Francosko potlačila in Nemčijo pograbila. Kot zahvalo za toliko pomoč pa tirja freimaurerstvo od nemškega cesarja slobodno preganjanje katoličanov in zatirovanje krščanstva. Odstop ali omahovanje v izpolnjevanju ove tirjatve mu je izneverstvo, odpad — posilne smrti vreden. Da pa freimaurerji v dosego svojih antikristovih namer tudi kralje in cesarje, sploh državne glavarje, umarjajo, to svedoči zgodovina poslednje stotine let. Dokazano namreč je, da so freimaurerji umorili švedskega kralja Gustava, francoskega kralja Ludvika XVI. nadvojvodo Berry-skega, kraljevskega princa naslednika francoskega, vrlo katoliškega predsednika republike Ekvadorske v Amerike, blagega Garcio Moreno itd. Ni tedaj celó nemogoče, da je bržčas tudi puško na cesarja Viljelma I. sprožila — freimaurerska roka! In vendar se nahajajo ljudje, ki tega gada tudi v Avstriji trpijo in gojijo!

Gospodarske stvari.

Poraba gipsa v živinskih hlevih.

M. Sirovi zmleti gips je jedno najboljših sredstev zabraniti, da ogljenokisli amonijak, ki se v gnoju dela in mu še le pravo gnojivno moč in vrednost daje, iz njega ko plin v zrak ne izpuhti. Samo mešanje gnoja z gipsom pa ni tako dobro ko vsakdanje potroševanje gnoja z mehкими perišči gipsa. Tako se doseže dvojno. Naj prej se amonijak v gnoju sproti zadrži in ohrani, ker se žveplova kislina zveže v žveplenokisli amonijak, ki je rastlinam naj močnejša redivna snov in apno gipsovo v ogljenokislo apno. Na drugi strani pa tudi zrak v hlevu bolj čist postaja, ker se razni smradljivi plini ne plavajo po njem. Iz povedanega je tedaj jasno, da bi moralo v vsakem hlevu nekaj sirovega zmletoga gipsa pripravljenega biti, da bi se z njim vsak dan sproti gnoj potroševal. Pol kila ali slabi stari funt ga je dosti za govedo ali konja, za 5 ovec ravno toliko. Tudi gnoj na gnojšču velja z gipsom potroševati, posebno kdar se na novo iz hleva pokida in na gnojšču razgrne. Pa ta, ker vsak sadež bolj raste, in tudi gnoj delj časa dober ostane.

Kako naj ravna čebelorejec z panji po Dzierzonovi osnovi.

II. 3. V takih panjih se satovje za zalego prav lahko prenovi in brez vsake težave se zabrani, da se v prostoru za zalego ne izležejo škodljivi troti. Kedar mlada čebelica izleze iz svoje celice, zapusti ondi tanjko kožico (nimfino). Po tem takem nastane celica vedno bolj tesna, in slednjič je že preozka, da bi se v njej mogle izleči čebelice. Potrebno je torej, da se vsaka 3—4 leta satovje za zalego prenovi. V ta namen se vzame iz panja staro satovje, kedar je brez zalege, torej 21. dan potem, ko je stara matica panj zapustila, ali predno se začne zima, ali pa hitro ko zima neha, in namesto starih se lepo mlado satovje postavi, da, celó sred poletja se zamorejo stari sati z zalego, eden za drugim, predstavljati na zadnjo stran iz kraja, kjer je zalega, ali se pusté v prostorišču za med, da se ondi zalega izvali, kedar so že čebele tamkej; čebele si potem hitro v prostorišču za zalego na pripravljenih okvirjih z prilepljenimi kosci satovja napravijo mlado satovje; če bi pa v takem slučaju le trotovo satovje delati utegnile, se mora tisto odpraviti in z satovjem za delavne čebelice zamenjati. Tisto leto kedar se matica prenovi, bi se moralo tudi satovje prenoviti, ker v tem slučaju delajo čebele satovje samo za delavne čebelice; kajti če imajo mlado oplojeno matico, ne potrebujejo trotovo. Vsi roji, tudi prvaki, vsaj prvi čas, delajo poglavitno le satovje za delavne čebelice. Skrbeti je torej, da se roji pridno krmijo, da zamorejo nagloma delati satovje. Trotovske satovje se vsaki čas lahko iz prostorišča za zalego odvzame, če se na njegovo mesto zamore djati le satovje za delavne čebelice. Tako se dobi za gnezdo mlado in ne trotovske satovje. 4. Pri teh panjih se lahko zabrani pridelovanje satovja črez potrebo. Čebele si naravno prizadevajo, tudi če je le srednja paša, da prostor svojega prebivališča napolnijo, kolikor le mogoče, z obilnim satovjem, čeravno zamorejo le najmanjši njegov del napolniti sterđjo. To delajo pa zatega voljo, da jim stanovanje za zimo prazno ne ostane in tako bolj gorko postane. Toda vsaki sat, katerega čebele ne potrebujejo za zalego, sterđ ali rožni prah, je napravljen na našo veliko škodo; kajti prej ko čebele zgotovijo 1 funt voska, porabijo že 13 funtov medu. Pri Dzier. panjih pa in če se ž njimi vé razumno ravnati, se pridelovanje nepotrebne satovja lahko zabrani in se pusti, da ga čebele le toliko pridelajo, kolikor ga je treba. Prostor se lahko zapre ali zmanjša in še le takrat, kedar se vidi v poslednjem satu zalega, med in rožni prah, se odpre novi prostor za pridelovanje satovja takrat, če je zvnaj bogata in obilna paša. Ker se na taki način lahko toplota obdrži, zamorejo tudi čebelice lože letati na pašo. 5. V teh panjih je krmenje prav lahko in priprosto. Kajti a) se lahko vstavi satovje z medom, ali b) samo koritce z krmo bodi sladkor ali kaj druga, ali c)

po zimi kandis v koščekih, ki se na okvirček položé. 6. V teh panjih se čebele lože obvarujejo smrti za lakoto, kakor v drugih panjih, torej se najbolj gotovo v njih preživijo čez zimo. Koliko panjev pomeje vsled stradanja, ker lastnik ne vé, če imajo čebele dovolj živeža za zimo ali ne! Pri Dz. panjih ni treba se zanašati le na cenitev na povprek; tu se lahko o vsem popolnoma gotovo prepričamo, torej tudi o tem, če imajo čebele dovolj živeža ali ne. Pred zimo se imajo panji preiskati, in se jim pripravi primerno stanovanje za zimo z medom in rožnim prahom, kolikor ga potrebujejo. Na prednjo stran se iz prostora za zalego nastavi 4—5 satov za čebelice delavke, in sicer takih, ki že imajo medu in rožnega praha; od zadi pa pridejo 3—4 polni sati z 18—24 funtov sterdi. Lahko se semkaj pristavi satovje polno medu iz takih panjev, ki se imajo pokončati. Nikar ne mislimo: če čebele v svojem gnezdišču nimajo več hrane, naj se pa preselijo na zadnjo stran panja, kjer je še medu. Pri stoječih panjih z gornjim in spodnjim oddelkom se to brez težave zgodi, da se preselijo res v zgornji oddelek; toda dalje na zadnjo stran čez prazno satovje navadno po zimi ne grejo in tako morajo, čeravno je še obilo medu v panju (zadej), lakote pomreti, kar se tudi v panjih z nepremakljivim satovjem pogostoma godi. Kedar se tako panj preiskuje, naj se tudi ob enem odstrani trotovske satovje. Če je v tem satovju med, kterege potrebujejo za živež čez zimo; naj se to satovje obesi zadej za satovjem za zalego, od koder se spomladi lahko odstrani, ali pa v prostorišče za med prestavi. Prazni prostor pa naj se popolnoma zaklene z desko, da ne more toplota uhajati. (Dalje prih.)

Orehovo olje dobro zdravilo bolenim ljudem. Olje, o katerem tu govorim, se celó drugače napravlja, kakor navadno. Natrga se na bilo sv. Janeza krstitelja ali den pred kresom nekoliko zelenih orehov, ki so navadno, ako v spomladi ni bilo premrzlo, v tem času zadosti debeli. Nabranim orehom se priskrbi laškega olja, da ga pride $\frac{1}{2}$ funta na 6—8 orehov. Ti se razrežejo po dolgem in poprek na 4 kose, ki se kmalu pomečejo v „glaž“ ali steklenico laškega olja. Steklenica se dobro zatekne in preveže in na solnce postavi. V 8 dnevih se olje v steklenici spremeni ter dobi lepo rudeče-tamno barvo in je že za rabo. Ako ni nobene sile, naj olje ostane v isti steklenici do sv. Jerneja in se v tem času naj ob svetlih dnevih postavlja na solnce; poznej se mora olje v drugo steklenico pretočiti, orehi pa zavreči, ker niso več potrebni in porabni. Tako pripravljeno orehovo olje nam rabi kot zdravilo pri vseh tistih bolenikih, kateri so kde iz kake višave pali, pod voz prišli da jim je kolo čez trebuh šlo, ali ki so se prevzdignili, na primer: možki pri nalaganju kamenja, ženske pri zdiganju škafov itd. Takim se rado voda pa tudi izloček zapira, trebuh oteka, ženskam

pogosto žila pretrga, da jim hoče vsa kri steči; taki boleniki se v postelji na vse strani zvijajo, ker jih znotraj močno peče in žge. Tem bolenikom se zamore pomagati z gori omenjenim orehovim oljem, če ga v se vzamejo in zavžijejo; več ko ga zamorejo, boljše je. Zavžito olje vzdigne, da človek z krvjo namešano in zastano gošavo izvrže, znotranja žgalina preneha, zaprtje se odpré in trebuh začne izplahovati, ženskam se krvotok ustavi in sploh pri vseh na gori omenjeni način prouzročeni bolečinah trebuha in črev hitro pomaga. To so mnogotere skušnje do cela potrdile. Vendar je tukaj treba razločiti in opomniti, da ovo olje tam ne more popolnem pomagati, kder se je kaka kost zlomila, v kakem udu kri zastala, ali sploh zunanjemu telesu kaka huda rana prizadjala. Tukaj je treba vselej in hitro poslati po zvedenega vrčnika. Ker laško olje ni več okusno in dobro, če je enkrat že zastarelo, je treba vsako leto ali vsaj vsako drugo leto iz nova pripraviti orehovega olja po načinu, kateri je bil gori razložen.

Gašpar Dornik.

Petrolej je za mnogovrstno porabo, vendar kot občno sredstvo za vsakojake potrebe ne more služiti, zlasti ne za preganjanje živinskih uši, kakor so nekateri kmetovalci mislili. Akoravno se je zoper tako porabo petroleja mnogo svarilo, se pa le nekateri na svojo lastno škodo niso dali podučiti. Tako je nek lovec svojega lepega in dragega psa po šinjaku in hrbtu precej močno namazal z petrolejem, da bi mu tako nadležno bolhe pregnal. Ali kaj se zgodi? Uboga žival neče nič več jesti, se trese po celem životu, cvili in se zvija celih 8 dni prav nemilo in naposled erkne. Še hujsa se je godila nekemu mlademu kmetu. Imel je v svojem velikem hlevu 19 krav in nekaj telet. Nekega dne jih vse namaže z petrolejem, da bi jim uši odpravil. Dvoje telet je v par dnevih poginolo in ostale živali so začele hudo bolehati. Dlaka jim je skoro vsa izpadla, koža je postala grdo krastava, kravam mlekaricam pa vimenam modra, kakor sliva. Močno prestrašeni kmetovalec si ne vedel drugače pomagati, kakor da je takoj poslal po živinozdravnika, ki je res tudi pomagal in živinčeta gotove smrti otel. Petrolej je torej dober za marsikaj, a za vse ne!

Pesničanje se letos zopet lahko kesajo in zlasti oni tepci izmed njih, ki se reguliranju Pesnice upirajo, naj dobro premislijo veliko škodo, katero na senu trpijo. Pesnica je nedavno izstopila in travnike grdo poblatila. Pri volilnem shodu pri sv. Lenartu v Slov. goricah je eden takih tepcev g. poslancu dr. Radaju, ki je rekel, da se bo v prihodnjem deželnem zboru razpravljalo tudi o reguliranju Pesnice, ugovarjal in hotel strašno moder biti, rekoč: „ja, če pa do gospodje Pesnico tako popravili in vpravili, da bo voda hitro odtekala, te do naši travniki vsi na nič pali, ker

jim bo gnoja falilo; povodenj nam je dober gnoj". No, dobro, modri teležnjak, sedaj imaš dosti gnoja po travnikih, polagaj živini-gnoj! Bog varuj kmete, da bi pri njih blebetanje takih buteljnov povsod obveljalo. Vsak napredek v gospodarstvu bil bi nemogoč!

Konjska dirka ljutomerska 19. maja t. l. je zopet večim vrlim tamošnjim konjerejem donesla javno priznanje in odlikovanje. Deželno konjerejsko društvo je zastopal grof Henrik Attems. Svetinje ali medalije so dobili g. Blaž Babič v Branislavcih, g. Franc Kranje iz Mute, g. Filip Vaupotič v Lukavcih, g. Andraš Rajč v Pristovi, g. Mat. Županec v Brkovicah, g. Mart. Skubala na Cvenu, pohvalno pismo pa je prejel g. Jož. Strasser, oskrbnik v Branislavcih. Srenjam: Branislavcem, Lukavcem in Gajšovcem se je odločilo vsakej po 25 fl. za napravo okolov za žrebeta.

Slov.-graški okrajni zastop je sklenol za vsako svojih 16 srenj kupiti po enega merjasca angleškega sufolk — ali berkširskega plemena. To je res hvale vredno in kaže, da so vrlo narodni odborniki okrajnega zastopa pametni, praktični ljudje. Skušnje kažejo, da so prešiči zaplodivši se z križanjem angleških merjascev in naših domačih svinj izvrstne živali, ki se posebno dobro dajo spitati in udebeliti. Ljudje se trgajo za prasce takega skrižanega plemena!

Sejmovi. 11. junija Pilštanj, Trbovlje, Loče, sv. Hema, Lučane, Ljutomer, Mahrenberg, Mozirje, Laško, sv. Primož; 13. junija sv. Andraš v Slov. gor. Kozje, Loče, sv. Helena, sv. Janž pri Spod. Drauburgu, Brežice, Rogatec, Žavec, Žigerski breg; 15. junija Celje, Lembah, Planina, Oplotnica (sv. Barbara), sv. Vid, Mozirje.

Dopisi.

Iz Celja. (Vojaška slovesnost — bečelarsko društvo — izpred sodišča). V nedeljo 2. jun. se je zbralo veliko vojakov 20. lovskega bataljona, kateri so bili pri vojaških vajah v Celju, ter so imeli v cerkvi sv. Jožefa posebno sv. mešo in pridigo, ki je vojakom močno v srca segala. Smemo reči, da so slovenski vojaki na Štajerskem še vrli kristijani; želeli bi bilo, da bi se kaj takega večkrat zgodilo. Lepa hvala čč. oo. lazaristom! Čebelarsko društvo v Celju bode 16. junija t. j. prvo nedeljo po binkoštih napravilo podučni shod v Šmartnu v Rožni dolini in sicer v šoli po popoldanski službi božji. Razlagalo se bode, kako naj čebelorejec ravna s panji s premakljivim satovjem. Na ogled se bota razpostavila dva taka panja (po Dzierzonovi osnovi), eden s letošnjim rojem, drugi s praznimi okvirji; raz-

kazovalo se bo tudi različno orodje, katerega čebelorejec potrebuje. — Čebelorejci iz Šmartna, Galicije, Dobrne, Nove cerkve, Vojnika kakor tudi iz celjske okolice, vdeležite se v obilnem številu tega shoda! — 15. maj. se je vršila obravnava zoper Jan. Majcenoviča, ki je zatožen, da je 30. avg. preteklega leta v Središču Jan. Juriniča z pestmi tako tolkel, da je ta mrtev obležal. Toda, ker zdravnik strokovnjaki niso bili vsi edinih misli, da bi bil Jur. edino le vsled tega pestenja vmrl, se je obravnava odložila na oni čas, dokler graška zdravniška fakulteta o vzroku smrti Juriničeve svojo razsodbo ne naznani. — 17. maj. je sodnja na 10 let v težko ječo obsodila Jurija Hvaleca iz ptujskega okraja, ki je bankovec desetak ponaredil ter ga skušal med svet spraviti. 18. maj. se je vršila obravnava zoper Henrika Ehrlicha, kateri je obdolžen, da je 4. maj. 1877. zvečer v hiši viničarice Jere Spešič na Senežiški gori v ormužkem okraju ukradel njenemu sinu Petru harmoniko, ob enem pa tudi podžgal hišo, ktera je z 2 drugima poslojema zgorela. Dobil je 12 let težke in poojstrene ječe. Naznanil je že „Slov. Gosp.“ grozovito dejanje Matevža Župana od Marije-Gradec pod Laškim trgom, ki je lastno 60letno mater 27. marca t. l. s polenom tako surovo tolkel po glavi in po celem životu, da je sirota kmalu vsled tega vmrla. Pri obravnavi 21. maj. razuzdani sin sicer ni tajil tega dejanja, toda izgovarjal se je z tem, da je bil popolnoma pijan in ni vedel, kaj dela. Priče pa so dokazale, da Matevž ni bil pijan in sodnja mu je odmerila 18 let težke ječe.

Od sv. Petra pri Radgoni. (Sv. misijon.) Letošnje leto nam obeta več sreče in nam prinaša obilniše veselje, kakor lanjsko, ki je bilo za našo faro nesrečno in žalostno; nesrečno, ker je strašna toča pokončala trud in delo naših rok, vsled česar mnoge stiska velika revščina; žalostno, ker nam je bila nemila smrt pobrala dobrega dušnega pastirja č. g. župnika J. Kurnika. Letos pa hvala Bogu kaže vse boljše in veselejše. Na polju in v vinogradih kaže vse na obilne pridelke; mesto pokojnega g. župnika pa smo dobili novega nič manj gorečega za božjo čast in naše izveličanje. V tem kratkem času, kar so pri nas, storili so za olepšanje in prenovljenje naše farne cerkve toliko, da se moramo čuditi, kako je v tako kratkem času in v tako revnih okoljščinah bilo mogoče toliko storiti. Nov dokaz njihove gorečnosti pa je sveti misijon, katerega so nam pod vodstvom oo. lazaristov od sv. Jožefa pri Celju oskrbeli. Začel se je 30. maja. Vreme je ugodno in ljudi toliko, da je cerkev premajhna, torej so pridige pred cerkvijo pod milim nebom. Ker oo. misijonarji in č. g. župnik vse storijo, kar je v njihovi moči, upamo, da bo tudi božja milost prav mnoge prešinila in da bo sad sv. misijona za našo faro prav obilen. Nam farmanom je prizadevanje č. g. župnika jasen dokaz, kako resnično so v svoji prvi pridigi govorili rekoč: „Nisem prišel iskat Vašega, ampak

Vas, torej bom si prizadeval Vam biti dober pastir“. Mi hočemo njihov trud hvaležno pripoznati in si prizadevati, da bo imel dober uspeh.

Od sv. Križa pri Ljutomeru. V nedeljo, 2. junija so nas bili obiskali nekateri ljutomerski slovenski domoljubi v ta namen, da je bila enkrat tudi pri nas skupščina kmetijske podružnice za ta okraj. Zbralo se je bilo dosta kmetovalcev in nekaj drugih gospodov; veselilo nas je še posebno, da smo mej poslušalci videli tudi mlade ljudi, torej prihodnje kmetovalce. G. predsednik Kryl je prijazno pozdravil najprvo došle kmetovalce, in g. tajnik Huber prečital zapisnik poslednje skupščine; nadalje so se naznanjala nekatera došla pisma od poslednjega zbora in pri tem so se dala razna razjasnila: o trtni uši, o koloradnem hrošču. Obširno je poročal g. Kryl o premiranju goveje živine, katero bode letos v Ljutomeru. (Dan in program se kasneje naznani.) G. Kukovec je potem razložil še namen kmetijske podružnice in njenega zborovanja pri sv. Križu. Najvažnejši pogovor je pa bil o reji goveje živine. Dokazovali so gospodje, zlasti g. Kukovec in grajščak Šenkelj, z številkami na tabli, koliko večji hasek dajo krave od konjev, koliko manj krave stanejo, pa koliko je njih vsakdanja korist zagotovljena. Zavoljo tega se je v obče svetovalo, od konjereje zdaj nekoliko popustiti, zlasti ker konjskih kupcev ni, in se umne in skrbne reje goved poprijeti. Dopadel je tudi govor g. Lapajna o varstvu gozdov. Ta govor priobčimo v „Gosp.“ Ured.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Sklenitev nove nagodbe z Ogersko na 10 let je toliko, kakor gotova. Z 165 glasovi proti 122 je državni zbor dunajski sprejel glavne točke z magjarskimi ministri dogovorjene nagodbe, ki bo za nas in za celo Avstrijo še bolj slaba od one, ki se je l. 1867. sklenila. Večina dunajskih poslancev je vsemu pritrdila, kar so Magjari tirjali, kakih 5 milijonov bodemo vsako leto mi več plačevali za državne stroške, kakor bi dolžni bili. Ali to ne skrbi ustavovercev, poslanec dr. Sturm je celo rekel: „da je pripravljen Magjarom še več dovoliti, nam še večjih žrtev naložiti, če le ustavovercem gospodstvo ostane!“ No, in to gospodstvo bo res ostalo zopet kakih 10 let, če kaj posebnega zmes ne pride. V delegacijah so magjarski, nemški in poljski poslanci ministra Andrassy-ja hudo ščipavali in izpraševali, kaj namisli storiti gledé na turške homatije, ali bo vojska ali mir? Minister je potem mnogo govoril, a malo povedal, enkrat se je grozil Rusom, Srbom in Črnogorcem, drugokrat pa zopet povdarjal svojo miruljubnost in prijaznost do balkanskih kristijanov. Kar je pa poslance vendar osupnilo, bilo je to, da je na vprašanje: ali vé, o čem sta se Rus in Anglež pogodila, rekel: jaz ne vem nič, in da

je vprašan, ali ima Avstrija v slučaju vojske zanesljivih zaveznikov, odgovoril: tega ne morem povedati. Bržčas ima torej Giskra prav, ki je menil, da je Avstrija vsled Andrassyjeve politike popolnem osamljena, brez zaveznikov. No, vsaj bodemo kmalu videli; 13. junija se začne v Berlinu kongres evropskih ministrov. — Skupni državni stroški za celo Avstrijo l. 1878. bodo znašali 109 milijonov, všteti je 9 milijonov samo za brodovje. Bosenskim beguncem se je za mesec maj in juni dovolilo 570.000 fl. podpore. Vojni minister je tirjal, 350.000 fl. za bolj močne patrone, da bi puške Werndlove namesto do 1400 korakov daleč nesle do 2600 korakov; poslanci so tirjatev odbili. — V Kraljevem-Gradcu na Českem je sodnijski svetovalec Klaudy obiskoval posamezne hudodelnike v njihovih zaporih, eden izmed teh, Zdabinski po imenu, pa je zgrabil nož in ga sodniku porinol v trebuh, da je nesrečnež koj izdehnil. — Na Tirolskem so katoliška društva obhajala občen zbor v Innsbrucku; sklenilo se je na vso moč delati za ojačenje katoliškega duha in trdnega verskega prepričanja, zlasti pa naseljevanje lutrovcov na Tirolskem braniti. — Prekmurski „Priatelj“ opominja prekmurske Slovence, naj se pri bodočih volitvah vendar enkrat zmežijo in naj ne volijo več človeka, katerega le ob času volitve vidijo, potem pa nikoli več! — V Dalmacijo so Turki vdrli in odgnali 300 volov. — Hrvatsko mesto Karlovac je pogorelo, nesreča in revščina je velika. — Nekateri novine trdijo, da bodemo imeli krvave binško ali duhovo; ali tako naglo menda ne bo! Vendar da se Avstrija oroža in pripravlja na boj na kopnem in na morju, to se niti ne taji. V Dalmacijo se prevaža ogromno veliko živeža, streliva, torpedov, zlasti v Klek; okoli Orsove pa baje nabirajo 30.000 mož.

Vnanje države. Nepričakovane nesreče udarjajo na prusko Nemčijo; cesarja so obstrelili, da se mu je smrti bati, jegovega sina naslednika so nemški izseljenci v Londonu očitno zasramovali, in ob enem je velika vojna ladija oklopnica na morju utonila. Tri največje nemške oklopnice: „veliki kurfürst“, „cesar Viljelm“ in „Preussen“ so mimo Angleškega jadrane, ko je „cesar Viljelm“ nesrečno tresnil na „velikega kurfürsta“ tako, da se je ta ladija v 4 minutah pogreznila v globočino morja; od 500 ljudi so samo 218 smrti rešili; tudi „cesar Viljelm“ je močno poškodovan; obedve ladiji ste še celó novi bile in ste stale 9 milijonov gold. Nevarne socialiste so začeli močno preganjati; Most, eden njihovih vodnikov, je že zaprt; da bi pa od preganjanja katoličanov kaj prenehal, o tem ni slišati nič. — Francoski freimaurerji niso smeli stoletnice bogakletnika Voltairja javno obhajati, zato so pa po svojih shodnicah razsajali in izdali list: „Stoletnica Voltairjeva, list Anti-kristov, urednik: Satan“. Vsi Francozi niso nikoli pri zdravi pameti, mnogo jih mora vselej noreti. — Angleži so se začeli vojske nekoliko bati in

zadnji čas menje z sabljo rožljajo zoper Rusijo. — V Italijo so priletele kobilice in delajo zlasti v Siciliji veliko škode na drevesih, travi in zelišču, ker vse požró. — Perzijski šah je došel v Berlin, se pa kmalu odpeljal, ko je zvedel napad na nemškega cesarja.

Turške homatije se bodo res razmotavale in razreševale na kongresu ali shodu ministrov v Berlinu. Kongres se prične 13. junija in bode v 8 sejah ter v takih 5 tednih svoje delo opravil. Kolikor je iz raznih poročil mogoče razvideti, se bodo ministri pečali z prvo delitvijo Turčije in sreča velika bo, če se pri delitvi ne posvadijo. Angleži tirjajo Egipt, Sirijo in Malo-Azijo, Grki Epir, Tesalijo in Kandijo, Francosi škilijo na Tunis, Italijani se zaganjajo v Albanijo; sultan bi še samo nekaj časa životaril v Carigradu. Ako še sedaj Avstrija in Rusija pridete do odkritosrčnega porazuma med seboj, tedaj ni dvomiti, da bo orientalsko prašanje vsaj v velikem obrisu in za prve potrebe rešeno brez nove vojske na korist kristijanom, ki so do sedaj v Evropi in Aziji vzdihovali pod jarmom turških divjakov. Bog daj; krvi se je itak že dosti prelilo!

Za poduk in kratek čas.

Ant. Mart. Slomškega zbrani spisi.

(Iz Zgodnje Danice.)

Gosp. Mih. Lendovšek, kaplan in katehet v Ptuj, poprijel se je že pred nekaj leti jako lepega in koristnega dela: zbrati, vrediti in skupaj na svetlo spraviti spise Slovincem nepozabljivega škofa Antona Martina Slomškega. Že leta 1876 prišla je na svetlo prva knjiga: Slomškovke pesmi, letos pa druga: Basni, prilike in povesti. Slovenski časniki so teh dveh knjig že omenjali, vendar mislim, da je posebno priprosto ljudstvo naznanila večjidel prezrlo. In vendar bi si jaz želel, da bi bile ti dve knjigi razširjeni do naj zadnje hišice slovenske, in ko bi mogel, podaril bi jih vsem slovenskim šolarčkom, in prepričan sem, da bi jih brali z veseljem in z veliko koristjo; zakaj, kolikor poznam slovenskih knjig, ne najdem lahko lepših, bolj mičnih, za prsto ljudstvo in za šolsko mladino bolj pripravnih, kakor so Slomškovke knjige.

Škof Ant. Mart. Slomšek je pri Slovincih v tako dobrem, v tako blagem spominu, da v priporočilo njegovih spisov zadostuje skoraj imenovati le njegovo ime. Poznam gospoda, kateri je imel, in morda še ima navado, bogoslovcem, s katerimi je v ozki dotiki, pri raznih priložnostih omenjati ranjega Slomškega; pa kedar se ga je spominjal, in da je le imenoval njegovo ime, postale so mu solzue oči. Bil je pa Slomšek tudi res pravi mož po volji božji. Sin slovenskih starišev kmečkega rodu imel je mehko, blago srce, polno ljubezni do svojega naroda. Toda ta ljube-

zen ni bila navadna, samo natorna nagnjenost, ampak izvišena, v živi veri prerोजना, prava krščanska ljubezen. Ta ljubezen razlita je po vseh njegovih spisih. Da bi tej ljubezni duška našel, pisal je in pel. Zato je Slomšek pravi pesnik. Njegove pesmi niso prisiljene, ampak izvirajoče iz srca in segajo tudi do srca. Resnično je, kar piše gosp. zbiratelj in vrednik pesmij v predgovoru: „Toliko vem, da kdor koli ima srce na pravem mestu, bode te pesmi z veseljem bral, in občutil plemeniti, blažilni duh, kterege so polne.“ — Po izgledu nebeškega Učnika bil je Slomšek posebno prijatelj otrok. Njegove „pesmi veselih otrok“ so tako prisrčne, lahke in otroškim srcem primérne, da se otrokom hitro prikupijo. Posebno znana je med temi pesmimi: Angel varih:

Po sveti angel hodi,
Ne vidi ga oko;
Pa vendar tebe vodi,
In var'je te lepo.
V nebesih angel je doma,
Nebeški Oče pošlje ga. Itd.

Slišal sem petletno deklico, ki je vso to lično pesem na pamet znala. Kakor pravi naslednik sv. apostola Pavla, hoče tudi Slomšek vsem biti vse. Pridruži se trudnim delavcem na polji, ter jim veselo zapoje:

Glejte že solnce zahaja,
Skoraj za goro bo šlo:
Hladen počitek nam daja,
Pojdmo veselo domo!
Čujte zvonovi!
Počivat zvonil!
Zvoni, le zvoni 'nocoj,
Sladko počivat zapoj!

Privošči jim po storjenem delu počitka in okrepčanja, uči jih pa tudi povzdigovati sree k Očetu, od kterege pride vse dobro:

Delo smo danes storili,
Naj se vsa vas veseli;
Bomo se tud' poživilil,
Že se večerja hladi.

Seđ'mo za mizo in jejmo
S pametjo božje dari;
Sree hvaležno imejmo
Stvarniku, ki nas živi!

Vzemimo jedi, in pijmo
Sladkega vinca bokal;
Svoj'ga Očeta hvalimo,
Ki nam tak dobrega dal! Itd.

Tudi med vojaki ga najdemo, katerim zapoje popotnico:

Leži, leži ravno polje,
Po polji bela cesta gre;
Po cesti krepko stopajo,
Prelepi mladi fantje so.

Pa tudi te prijazno spominja na Boga:

Veselo hočemo zapet',
V Boga zaupanje imet';
Pogumno bomo streljali,
Sovražniki pa bežali.

Ravno tako v veseli vinski družbi v vinskih goricah ne pozabi Boga in ne zataji skrbnega dušnega pastirja:

Bratje moji in sestrice,
Vi mladeni in device,
Smo veselega srca,
Le zahvalimo Boga.

Grdo, grdo bi pač bilo,
Ako bi se nam zgodilo,
Da b' se kateri tak' napil,
Da b' mu pot prevozek bil.

Sploh njegov pobožni duh povsod najde in vidi Boga. Zato je tudi resnično, kar piše g. Lendovšek: „To je Slomšekovih pesmij nedosegljiva posebnost, da nas skoraj vsaka izmed njih povzdiguje v nadzemeljske visočine!“ Slomškovke pesmi so tudi za petje prav pripravne. Mnoge se tudi pogosto slišijo. N. pr.:

Lehko noč!

Daj nam Bog svojo pomoč! Itd.

Koliko lepih misli je ravno v tej pesmi!
Kakor:

Zdaj počivat zdravi gremo,
Al' pa vstanemo ne vemo,
Smertna ura, zadnji dan
Je neznan.

Ali pa:

Sprav' mo se,
Roke si podajmo še!
Naj sovraštvo naše mine,
Vsaka jeza 'z serca zgine,
Prej ko solnce zašlo bo
Za goró.

Izmed „pobožnih pesmi“ je mnogo priprav-
nih tudi za petje v cerkvi. Prav lepa je postavim
obhajilna:

Hvali svet odrešenika
In pastirja dobrega,
Hvali duša učenika,
Hvali svoj'ga ženina!

Zdaj povzdigni serce svoje,
Jezik glasno naj zapoje,
Čast in hvalo Jezusu,
Zakramentu svetemu.

Tudi zunanja oblika Slomšekovih pesmi je
lična, jezik dosti čist in gladek, posebno ako se
pomisli, da slovenščina ob njegovem času ni bila
na tisti stopnji, kakor dandanes. (Konec prih.)

Smešničar. 23 V pozabljenem času, ko so
še tatove obešali namesto da bi jih na občne
stroške krmili, stal je eden izmed teh ničvredne-
žev pod vislicami. Malo pred smrtjo so ga vpra-
šali, kaj si misli o večnosti? „Nič prida, jim od-
govori tat; kajti, ker nihče ničesa tje seboj vzeti
ne more, bo tudi za mene slabo, ker ne bo kaj
ukrasti.“

Razne stvari.

(Svitli cesar) so pogorelcem v Gornji Ložnici
v celjskem okraju darovali 250 fl.

(Štipendije razpisane) so pri deželni kmetijski
šoli v Grottenhofu zunaj Gradca; 4 štipendije po
120 fl. in 7 štipendij po 100 fl. vsaka; dalje 5
štipendij vsaka po 100 fl. pri živinozdravniški šoli
v Gradcu.

(Oropali in ubili) so v Makolah J. Pšeničnika
iz Spod. Lavnice.

(Sedem učiteljskih služeb praznih) in razpisa-
nih je samo v enem šol. okraju, namreč št. lenarts-
kem v Slov. goricah.

(Velenjčani) bi zopet radi izvedeli, kdo je
„Slov. Gospod.“ zadnji dopis „Iz Velenja“ poslal.
Bodi jim rečeno, da ga ni poslal tamošnji učitelj
g. Jernej Troha, ampak nek kmet iz št. Janža.

(Nova železnica na Koroškem) od Wolfsberga
do Laboda bo 38 kilometrov dolga in bo imela
štacije v Wolfsbergu, sv. Štefanu, sv. Andrašu,
št. Paulu in v Labodu, pri Spod. Drauburgu pa
velik most čez Dravo, 22. junija se začne delo
oddajati po licitaciji pri ministerstvu na Dunaju.

(Cerkveni Glasbenik) je izišel v svoji 2. šte-
vilki, ki je zopet prav zanimiva. V prilogi naha-
jamo Tantum ergo g. Nedveda, P. Ang. Hribarja
in g. Ant. Foersterja in Veni sancte Spiritus g.
Dan. Fajgelna. List zopet prav gorko priporoču-
jemo prijateljem cerkvene glasbe!

(Zdrobilo) je 16letno deklinó Nežo Rozman v
Rušah, ker je z janjko p. eblizu prišla mašini, ki
klinčke reže za žveplenke.

(Premoga) se je iz jam pri Konjicah, Strani-
cah in Slov. Bistrici l. 1876 izvozilo 60855 novih
centov v vrednosti 44000 fl.

(Vstrelil) se je pri pokopališču sv. Magda-
lene v Mariboru delavec 19letni Albert Müllerer
iz Ljubljane.

(Nesreča.) Iz Konjic se poroča: Dne 4. t. m.
je v noči blizu treh lokomotiv dobil konjiški poštni
voz med Poličanami in Zbelovim na prelazu želez-
nice ter je voz s poštnim hlapcem vred pokončal.
Ubogemu poštnemu hlapcu je glavo odneslo in ga
po telesu grozno razmesarilo. Konj je ostal ne-
poškodovan.

(Sadike izvrstne Oberdorferske pese) se dobijo
pri sadje- in vinorejski šoli v Mariboru; 1000 sadik
ali „flanc“ velja 1 fl. 100 sadik 10 kr. Sedaj je
najboljši čas saditi peso in si pripraviti izvrstne
klaje za krave mlekarice.

(Za dijaško semenišče v Mariboru) so daro-
vali č. gg. Lovro Potočnik dekan 20 fl. Sebastijan
Magdič župnik v pokoju 50 fl. Gašpar Dornik žup-
nik 50 fl. Jakob Krušič kaplan 10 fl. Anton Balon
100 fl. v obligaciji; dalje brašlovski farmani: Anton
Pečovnik 50 kr. Anton Ocvirk 1 fl. Mica Brezovnik
1 fl. Mica Ribar 50 kr. Mica Natek 2 fl. J. Vodov-
nik 60 kr. Mat. Hribernik 1 fl. Ajta Travnar 50 kr.
Helena Rak 1 fl. Janez Prislán 1 fl. Jaka Stakne
1 fl. Barba Rovšnik 60 kr.

Dražbe III. 12. junija Jakob Novak v Pod-
vinu 4215 fl. Jožef Kleišček v Makolah, Franc
Stelcer v Galušaku; 14. jun. Marija Denike v
Račah 12067 fl. Franc Falež 10942 fl.

Listič uredništva. Poročilo o volinem shodu v Žavcu
prihodnjč.

Loterijske številke:

V Trstu 1. maja 1878: 73, 34, 55, 59, 80.

V Lincu „ „ 87, 45, 20, 78, 46.

Prihodnje srečkanje: 15. junija 1878.

Šolske službe

so za namestiti in sicer:

1. služba podučiteljice na ljudski šoli II. razreda v Ljutomeru in

2. po ena podučiteljska služba na šolah IV. razreda v sv. Križu in v Mali nedelji.

Prosileci nemškega in slovenskega jezika zmožni naj vložijo po poti predpisani do 30. julija t. l. svoje obložene prošnje pri dotičnem šolskem svetu.

Okrajni šolski svet v Ljutomeru,
dne 25. maja 1878.

1—3

Prvosednik: Premerstein m. p.

2—3

Važno za šole.

Zemljske krogle, telurije in planetarije potrjene od visokega ministerstva, priporočujeta

J. Felkl in sin,

fabrika učnih sredstev in trgovina s papirjem v Pragi, Leletne ulice 30.

V isti zalogi so tudi izišle v daljnih krogih že kakor za najboljše priznane risanke po Grandauer'jevih risanskih predlogah za ljudske in meščanske šole.

 Ceniki od teh učnih pomočkov in vzorci risank se na izraženo željo zastoj pošiljajo.

Jože Gspaltl

zlatar, srebernar in pasar
v Ptuj

priporoča za Ptuj in okolico svojo zalogo v zlatenini in srebernini po jako nizki ceni, posebno pripravno kot darila za birmo; — tudi se priporoča čest. duhovščini in faram za hitro in ceno osnaženje, pozlačenje, posrebernjenje in popravljanje vseh cerkvenih in drugih reči in prosi za obila naročila.

2—2

Priporočba.

Dajem p. n. občinstvu vljudno na znanje, da sem 20 let obstajajočo kupčijo z suknom, vsakdanjim in modnim blagom

g. Antona Hohl-a

v Mariboru, glavnem trgu, na oglu stolne ulice

kupil in pri tej priliki skušal staro blago razprodati in z celó novim dobrim blagom nadomestiti. Ostanke starega blaga prodajam po vsaki ceni. Čestitim kupcem bodem točno ustrezal vselej z dobrim blagom po mogoče nizki ceni in vabim na pogosta naročila.

3—3

Jožef Berglez.

HENRIK SCHÖN

juvelir, zlatar in srebernar
v Mariboru

v gosposki ulici štev. 19

priporočam slavnemu občinstvu svojo veliko, iz nova odbrano zalogo zlatega in srebernega blaga, med tem celó nove reči za

 birmska darila.

Staro zlato in srebro, nakupujem ali zamenjavljam; vsa v moj posel spadajoča popravila točno in po nizki ceni izvršujem; tujim naročnikom takoj ustrezam.

Tudi sprejemam vsakojaka graverska opravila in naročene reči kmalu izrezujem.

2—3